

چکیده نتایج طرح آمارگیری نیروی کار سال ۱۳۹۹

دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری

مقدمه

اشتغال و بیکاری، از جمله موضوع‌های اساسی اقتصاد هر کشور است، به‌گونه‌ای که افزایش اشتغال و کاهش بیکاری، به‌عنوان یکی از شاخص‌های توسعه‌یافتگی جوامع تلقی می‌شود. نرخ بیکاری یکی از شاخص‌هایی است که برای ارزیابی شرایط اقتصادی کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد. از سال ۱۳۷۶ اطلاعات بازار کار کشور از طریق طرح "آمارگیری از ویژگی‌های اشتغال و بیکاری خانوار" حاصل می‌شد که به منظور بهبود کیفیت و انطباق بیشتر با مفاهیم بین‌المللی به‌ویژه سازمان بین‌المللی کار^۱، مورد بازنگری قرار گرفت تا به صورت طرح فعلی و با عنوان "طرح آمارگیری نیروی کار" به اجرا درآید. "طرح آمارگیری نیروی کار" اولین بار در سال ۱۳۸۴ آغاز شد و از آن زمان تاکنون در ماه میانی هر فصل اجرا شده است.

"طرح آمارگیری نیروی کار" با هدف شناخت ساختار و وضعیت جاری نیروی کار و تغییرات آن اجرا می‌شود. این هدف از طریق «برآورد شاخص‌های فصلی و سالانه‌ی نیروی کار در سطح کل کشور و استان‌ها»، «برآورد تعداد سالانه در سطح کل کشور و استان‌ها»، «برآورد تغییرات فصلی و سالانه‌ی شاخص‌های نیروی کار در سطح کل کشور و استان‌ها» و «برآورد تغییرات سالانه‌ی شاخص‌های نیروی کار در سطح استان‌ها» تأمین می‌شود.

جامعه تحت پوشش طرح آمارگیری نیروی کار مجموعه افرادی است که طبق تعریف، عضو خانوارهای معمولی ساکن یا گروهی در نقاط شهری یا روستایی کشور هستند. لذا، این طرح اعضای خانوارهای معمولی غیر ساکن و اعضای خانوارهای موسسه‌ای را پوشش نمی‌دهد. روش آمارگیری در این طرح به صورت خوشه‌ای دو مرحله‌ای طبقه‌بندی شده است. در این طرح، علاوه بر برآورد سطوح، برآورد تغییرات نیز مورد نظر است، از این رو از روش نمونه‌گیری چرخشی استفاده می‌شود. نمونه‌گیری چرخشی با ثابت نگه‌داشتن بخشی از واحدهای نمونه بین دو فصل آمارگیری و تغییر بقیه واحدها، به بهترین نحو، امکان برآورد سطوح و تغییرات را فراهم می‌کند. با توجه به اهداف طرح، الگوی چرخش انتخابی برای این طرح، یک «الگوی ۲-۲-۲» است، یعنی طی دوره‌ی نمونه‌ی پایه^۲ از هر خانوار نمونه، حداکثر چهار بار آمارگیری به عمل می‌آید، به این ترتیب که خانوار، دو فصل متوالی در نمونه است، سپس به طور موقت برای دو فصل متوالی از نمونه خارج می‌شود، بعد مجدداً برای دو فصل متوالی به نمونه باز می‌گردد و پس از آن تا انتهای سال‌های مربوط به دوره نمونه پایه از نمونه خارج می‌شود. لازم به ذکر است که انجام بهینه نمونه‌گیری چرخشی، مستلزم به‌کارگیری نمونه‌ی پایه است. منظور از نمونه‌ی پایه، نمونه‌ای است که می‌توان از آن برای تأمین نیازهای چند آمارگیری یا چند دوره از یک آمارگیری، زیرنمونه‌هایی انتخاب کرد. چارچوب نمونه‌گیری مرحله‌ی اول، از فصل بهار سال ۱۳۹۷، چهارمین نمونه پایه آمارگیری‌های خانواری است. نمونه پایه، واحدهای نمونه‌گیری مرحله‌ی اول (خوشه‌ها) را شامل می‌شود. هر خوشه، شامل یک بلوک/آبادی، بخشی از یک بلوک/آبادی بزرگ یا در مواردی مجموعه‌ای از چند بلوک/آبادی کوچک است که بر اساس اطلاعات سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵ ساخته شده است. همچنین با توجه به تغییر و تحولات جمعیتی و واحدهای مسکونی در نقاط شهری، به منظور تهیه‌ی چارچوب مناسب و به‌هنگام، بخشی از خانوارها در محدوده‌ی خوشه‌های نمونه پایه در زمستان ۱۳۹۸ فهرست‌برداری شدند. ولی با توجه به تغییر و تحولات محدود جمعیتی و واحدهای مسکونی در نقاط روستایی از انجام فهرست‌برداری در این نقاط (به‌جز در موارد خاص) صرف‌نظر شد.

شایان ذکر است از بهار ۱۳۹۷ در انتشار نتایج این آمارگیری، فاصله اطمینان^۳ ۹۵٪ برای شاخص نرخ بیکاری ارائه گردیده است. از نظر روش شناسی آماری، این فاصله اطمینان به این معناست که اگر از جامعه آمارگیری چندین نمونه با روش نمونه‌گیری یکسان استخراج شود و بر اساس هرکدام از این نمونه‌ها یک فاصله اطمینان برای مقدار واقعی نرخ بیکاری جامعه محاسبه شود، انتظار داریم ۹۵٪ از این فواصل اطمینان، مقدار واقعی نرخ بیکاری را شامل شود.

1 - International Labour Organization (ILO)

2 - Master Sample

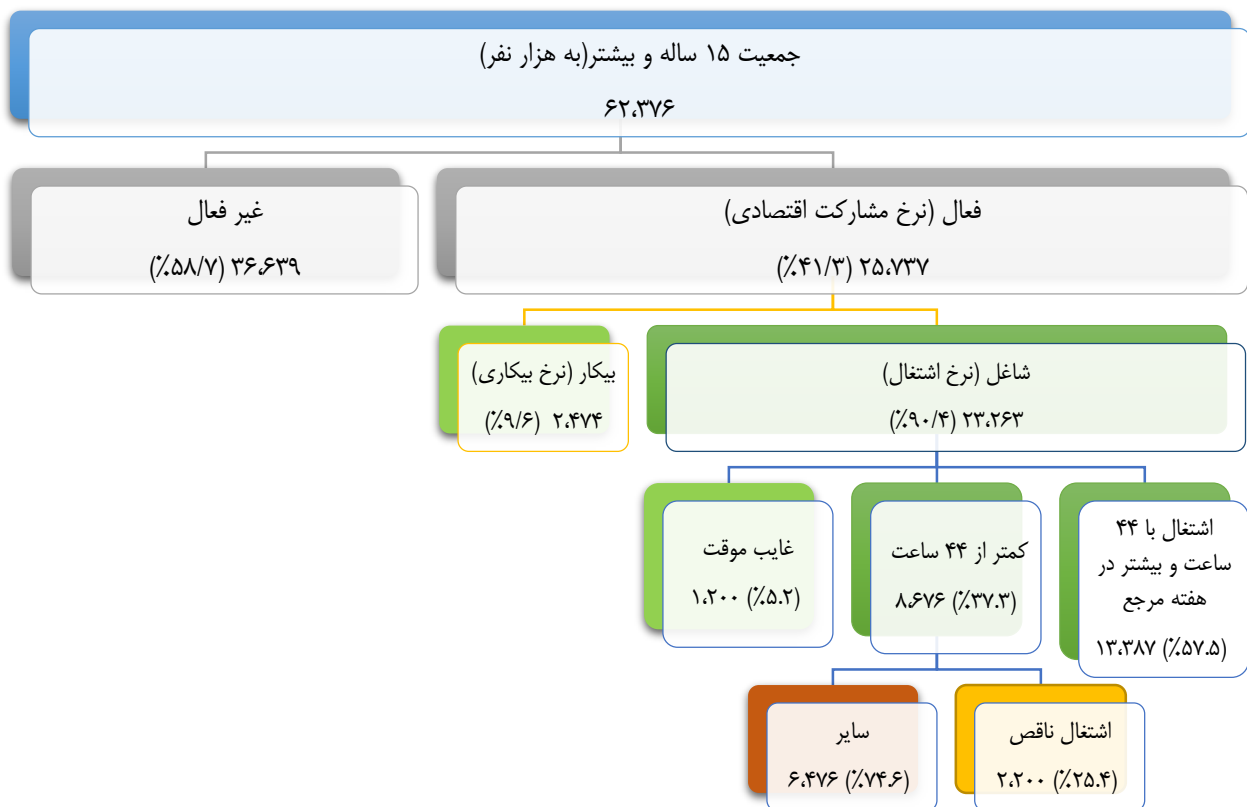
3 - Confidence Interval

شایان گفت است بر اساس بررسی‌های به عمل آمده، به دلیل تحولات اجتماعی صورت گرفته در زمینه سن ورود به بازار کار در سال‌های اخیر، در کشورهای مختلف حداقل سن ۱۵ سال، برای بررسی شاخص‌های کلیدی بازار کار در نظر گرفته شده است که به دلیل تحولات مشابه در کشورمان، از بهار ۱۳۹۸ شاخص‌های عمده بازار کار کشور براساس جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر محاسبه و ارائه می‌گردد.

یافته‌ها

براساس نتایج این آمارگیری در سال ۱۳۹۹، عمده‌ترین شاخص‌های بازار کار و تغییرات آن در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸ در جدول ۱ ارائه شده است. در جدول ۲ نیز شاخص‌های عمده بازار کار به تفکیک استان، جدول ۳ شاخص‌های عمده نیروی کار جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر بر حسب فصل و به تفکیک استان در سال ۱۳۹۹، جدول ۴ سهم اشتغال در بخش‌های عمده فعالیت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک استان در سال‌های ۹۹-۱۳۹۸ و در جدول ۵ سهم اشتغال در بخش‌های عمده‌ی اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر بر حسب فصل و به تفکیک استان در سال ۱۳۹۹ ارائه شده است.

نمودار ۱- شاخص‌های عمده بازار کار در سال ۱۳۹۹ (ارقام به هزار نفر)

بررسی نرخ مشارکت اقتصادی (نرخ فعالیت) جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر نشان می‌دهد که ۴۱٫۳ درصد جمعیت در سن کار (۱۵ ساله و بیش‌تر) از نظر اقتصادی فعال بوده‌اند؛ یعنی در گروه شاغلان یا بیکاران قرار گرفته‌اند. همچنین نتایج نشان می‌دهد که نرخ مشارکت اقتصادی در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی کم‌تر بوده است. بررسی روند تغییرات نرخ مشارکت اقتصادی کل کشور نشان می‌دهد که این شاخص، نسبت به سال قبل (۱۳۹۸)، ۲٫۸ درصد کاهش داشته است. بررسی نسبت اشتغال جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر بیانگر آن است که ۳۷٫۳ درصد از جمعیت در سن کار (۱۵ ساله و بیش‌تر) شاغل بوده‌اند. این شاخص در بین مردان بیش‌تر از زنان و در نقاط روستایی بیش‌تر از نقاط شهری بوده است.

جدول ۱- شاخص‌های عمده بازار کار و تغییرات آن به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸ (تعداد: نفر - نرخ، سهم و نسبت: درصد)

شاخص‌های نیروی کار	کل کشور			مرد		زن	
	تغییرات	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	تغییرات	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	تغییرات
جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر ^۱	تعداد	۶۲۳۷۵۷۳۵	۶۱۶۶۵۵۱۶	۷۱۰۲۱۹	۳۰۸۴۱۸۵۰	۳۱۱۷۰۱۴۶	۳۸۱۹۲۳
مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر	نرخ	۴۱.۳	۴۴.۱	-۲.۸	۷۱.۱	۶۸.۷	-۳.۱
اشتغال جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر	تعداد	۲۵۷۳۷۱۱۰	۲۷۱۶۷۱۰۵	-۱۴۲۹۹۹۵	۲۱۹۲۸۲۸۳	۲۱۴۰۱۰۳۹	-۹۰۲۷۵۱
نسبت اشتغال جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر	نسبت	۳۷.۳	۳۹.۴	-۲.۱	۶۴.۷	۶۲.۹	-۲.۳
بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر	تعداد	۲۳۲۶۳۰۴۷	۲۴۲۷۳۵۱۷	-۱۰۱۰۴۷۰	۱۹۹۵۲۹۹۲	۱۹۶۰۵۳۷۴	-۶۶۲۸۵۲
نسبت بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر	نرخ	۹.۶	۱۰.۷	-۱.۱	۹.۰	۸.۴	-۱.۹
بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله	تعداد	۲۴۷۴۰۶۳	۲۸۹۳۵۸۸	-۴۱۹۵۲۵	۱۹۷۵۲۹۱	۱۷۹۵۶۶۴	-۲۳۹۸۹۸
نسبت بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله	نرخ	۲۳.۷	۲۶.۰	-۲.۳	۲۲.۷	۲۱.۲	-۲.۸
بیکاری سنی ۱۸-۳۵ ساله	تعداد	۱۷۶۰۹۷۳	۲۱۴۴۲۸۱	-۳۸۳۳۰۸	۱۳۸۶۶۱۶	۱۲۱۳۳۵۰	-۷۳۰۵۱
نسبت بیکاری جمعیت فارغ‌التحصیل آموزش عالی	نرخ	۱۴.۲	۱۶.۷	-۲.۵	۱۲.۱	۱۰.۴	-۱.۸
اشتغال در بخش کشاورزی	تعداد	۹۶۲۷۶۲	۱۲۰۴۷۹۶	-۲۴۲۰۳۴	۵۸۴۵۲۵	۴۸۴۹۳۹	-۱۴۲۴۴۸
نسبت اشتغال در بخش کشاورزی	سهم	۱۷.۴	۱۷.۷	-۰.۳	۱۷.۲	۱۷.۲	-۱.۲
اشتغال در بخش خدمات	تعداد	۴۰۴۲۸۳۲	۴۲۹۲۵۴۱	-۲۴۹۷۰۹	۳۴۳۵۰۶۷	۳۳۶۴۱۴۳	-۱۷۸۷۸۵
نسبت اشتغال در بخش خدمات	سهم	۳۳.۳	۳۲.۰	۱.۳	۳۳.۱	۳۴.۷	-۱.۲
اشتغال ناقص	تعداد	۷۷۴۸۵۱۵	۷۷۶۶۰۱۷	-۱۷۵۰۲	۶۶۰۴۷۷۱	۶۸۰۶۹۴۹	-۲۱۹۶۸۰
نسبت اشتغال ناقص	سهم	۴۹.۳	۵۰.۳	-۱.۰	۴۹.۷	۴۸.۱	-۲.۴
سهم جمعیت بیکار فارغ‌التحصیل آموزش عالی از کل بیکاران	تعداد	۱۱۴۶۹۶۴۰	۱۲۲۱۲۹۰۱	-۷۴۳۲۶۱	۹۹۱۱۲۹۳	۹۴۳۲۴۸۶	-۲۶۴۴۵۴
نسبت سهم جمعیت شاغل فارغ‌التحصیل آموزش عالی از کل شاغلان	سهم	۹.۵	۹.۹	-۰.۴	۱۰.۹	۱۰.۴	-۱.۳
سهم جمعیت شاغل فارغ‌التحصیل آموزش عالی از کل شاغلان	تعداد	۲۲۰۰۴۳۲	۲۴۰۷۷۶۳	-۲۰۷۳۳۱	۲۱۶۸۶۱۲	۲۰۴۶۵۵۸	-۸۵۲۷۶
سهم جمعیت بیکار فارغ‌التحصیل آموزش عالی از کل بیکاران	سهم	۳۸.۹	۴۱.۶	-۲.۷	۲۹.۶	۲۷.۰	-۲.۹
سهم جمعیت شاغل فارغ‌التحصیل آموزش عالی از کل شاغلان	سهم	۲۵.۰	۲۴.۷	۰.۳	۲۱.۲	۲۱.۴	۳.۸

۱ - اختلاف در جمع کل شاغلان با جمع شاغلان سه بخش ناشی از وجود اظهار نشده بخش‌های عمده فعالیت اقتصادی است.

- علت اختلاف در سر جمع، ناشی از گرد کردن ارقام است.

۱ جمعیت هدف طرح آمارگیری نیروی کار، افراد در سن کار خانوارهای معمولی ساکن و گروهی مناطق شهری و روستایی کشور می‌باشند.

جدول ۱- شاخص‌های عمده بازار کار و تغییرات آن به تفکیک جنس، نقاط شهری و روستایی در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸ (ادامه)

(تعداد: نفر - نرخ، سهم و نسبت: درصد)

تغییرات	نقاط روستایی		نقاط شهری		تغییرات	شاخص‌های نیروی کار	
	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹	سال ۱۳۹۸	سال ۱۳۹۹		تعداد	نرخ
-۶۸۲۶۰	۱۴۶۸۷۸۵۵	۱۴۶۱۹۵۹۵	۷۷۸۴۷۸	۴۶۹۷۷۶۶۱	۴۷۷۵۶۱۳۹	تعداد	جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر ^۱
-۳.۱	۴۷.۳	۴۴.۲	-۲.۶	۴۳.۰	۴۰.۴	نرخ	مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر
-۴۸۵۵۴۷	۶۹۴۳۳۶۵	۶۴۵۷۸۱۸	-۹۴۴۴۴۸	۲۰۲۲۳۷۴۰	۱۹۲۷۹۲۹۲	تعداد	اشتغال جمعیت ۱۵ ساله
-۲.۸	۴۳.۸	۴۱.۰	-۱.۸	۳۸.۰	۳۶.۲	نسبت	و بیش‌تر
-۴۴۰۲۲۳	۶۴۳۳۳۱۵	۵۹۹۳۰۹۲	-۵۷۰۲۴۸	۱۷۸۴۰۲۰۳	۱۷۲۶۹۹۵۵	تعداد	بیکاری جمعیت ۱۵ ساله
-۰.۱	۷.۳	۷.۲	-۱.۴	۱۱.۸	۱۰.۴	نرخ	و بیش‌تر
-۴۵۳۲۴	۵۱۰۰۵۰	۴۶۴۷۲۶	-۳۷۴۲۰۰	۲۳۸۳۵۳۷	۲۰۰۹۳۳۷	تعداد	بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله
-۰.۷	۱۹.۱	۱۸.۴	-۳.۱	۲۹.۱	۲۶.۰	نرخ	بیکاری گروه سنی ۱۸-۳۵ ساله
-۲۶۵۹۹	۱۵۹۸۸۵	۱۳۳۲۸۶	-۱۲۴۰۶۲	۵۵۳۳۹۸	۴۲۹۳۳۶	تعداد	بیکاری جمعیت فارغ‌التحصیل آموزش عالی
۰.۰	۱۲.۹	۱۲.۹	-۱.۷	۱۹.۶	۱۷.۹	نرخ	اشتغال در بخش کشاورزی
-۴۳۴۶۰	۳۷۳۰۸۶	۳۲۹۶۲۶	-۳۳۹۸۴۷	۱۷۷۱۱۹۴	۱۴۳۱۳۴۷	تعداد	اشتغال در بخش صنعت
-۱.۶	۲۱.۱	۱۹.۵	-۲.۶	۱۶.۳	۱۳.۷	نرخ	اشتغال در بخش خدمات
-۱۸۵۹۳	۱۳۶۱۸۰	۱۱۷۵۸۷	-۲۲۳۴۴۰	۱۰۶۸۶۱۵	۸۴۵۱۷۵	تعداد	اشتغال ناقص
-۰.۶	۴۹.۲	۴۸.۶	۰.۲	۶.۳	۶.۵	سهم	سهم جمعیت بیکار فارغ‌التحصیل آموزش عالی از کل بیکاران
-۲۵۲۹۰۳	۳۱۶۶۱۸۶	۲۹۱۳۲۸۳	۳۱۹۴	۱۱۲۶۳۵۵	۱۱۲۹۵۴۹	تعداد	سهم جمعیت شاغل فارغ‌التحصیل آموزش عالی از کل شاغلان
۲.۱	۲۶.۶	۲۸.۷	۱.۰	۳۳.۹	۳۴.۹	سهم	
۹۰.۸۶	۱۷۱۱۶۳۱	۱۷۲۰۷۱۷	-۲۶۵۸۸	۶۰۵۴۳۸۶	۶۰۲۷۷۹۸	تعداد	
-۱.۵	۲۴.۲	۲۲.۷	-۱.۲	۵۹.۷	۵۸.۵	سهم	
-۱۹۶۳۳۲	۱۵۵۵۱۸۵	۱۳۵۸۸۵۳	-۵۴۶۹۳۰	۱۰۶۵۷۷۱۶	۱۰۱۱۰۷۸۶	تعداد	
۰.۱	۱۳.۱	۱۳.۲	-۰.۶	۸.۸	۸.۲	سهم	
-۵۳۹۴۴	۸۴۲۵۱۶	۷۸۸۵۷۲	-۱۵۳۳۸۷	۱۵۶۵۲۴۸	۱۴۱۱۸۶۱	تعداد	
-۱.۴	۲۶.۷	۲۵.۳	-۲.۷	۴۴.۸	۴۲.۱	سهم	
۰.۲	۷.۹	۸.۱	۰.۱	۳۰.۷	۳۰.۸	سهم	

- اختلاف در جمع کل شاغلان با جمع شاغلان سه بخش ناشی از وجود اظهار نشده بخش‌های عمده فعالیت اقتصادی است.

- علت اختلاف در سر جمع، ناشی از گرد کردن ارقام است.

^۱ جمعیت هدف طرح آمارگیری نیروی کار، افراد در سن کار خانوارهای معمولی ساکن و گروهی مناطق شهری و روستایی کشور می‌باشند.

بررسی اشتغال در بخش‌های عمده فعالیت اقتصادی نشان می‌دهد که بخش خدمات با ۴۹,۳ درصد بیش‌ترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است. در مراتب بعدی، بخش‌های صنعت با ۳۳,۳ درصد و کشاورزی با ۱۷,۴ درصد قرار دارند. سهم شاغلان بخش‌های کشاورزی و خدمات به ترتیب ۰,۳ و ۱,۰ درصد کاهش را نسبت به سال ۱۳۹۸ تجربه کرده است، اما بخش صنعت در سال ۱۳۹۹ افزایش ۱,۳ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۸ داشته است.

بررسی نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر نشان می‌دهد که ۹,۶ درصد از جمعیت فعال، بیکار بوده‌اند. همچنین بر اساس فاصله اطمینان ۹۵٪ نرخ بیکاری کل کشور بین ۹,۴ درصد تا ۹,۹ درصد با نقطه مرکزی ۹,۶ درصد بدست آمده است؛ بدین معنی که این فاصله با اطمینان ۹۵ درصد، مقدار واقعی نرخ بیکاری کل کشور را در بر می‌گیرد. بر اساس این نتایج، نرخ بیکاری در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی بیش‌تر بوده است. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری کل کشور نشان می‌دهد که این شاخص، نسبت به سال قبل (۱۳۹۸)، ۱,۱ درصد کاهش داشته است.

بررسی نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله حاکی از آن است که ۲۳,۷ درصد از جمعیت فعال این گروه سنی بیکار بوده‌اند. این شاخص در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی بیش‌تر بوده است. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله کل کشور نشان می‌دهد که این شاخص نسبت به سال گذشته ۲,۳ درصد کاهش یافته است.

بررسی نرخ بیکاری گروه سنی ۱۸-۳۵ ساله حاکی از آن است که ۱۶,۷ درصد از جمعیت فعال این گروه سنی بیکار بوده‌اند. این شاخص در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی بیش‌تر بوده است. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری گروه سنی ۱۸-۳۵ ساله کل کشور نشان می‌دهد که این شاخص نسبت به سال گذشته ۱,۲ درصد کاهش یافته است.

بررسی نرخ بیکاری فارغ‌التحصیل آموزش عالی، نشان می‌دهد ۱۴,۲ درصد از جمعیت فعال فارغ‌التحصیل آموزش عالی بیکار بوده‌اند. این نرخ در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط روستایی نسبت به نقاط شهری بیش‌تر بوده است. بررسی روند تغییرات این نرخ حاکی از آن است که نسبت به سال قبل ۲,۵ درصد کاهش داشته است.

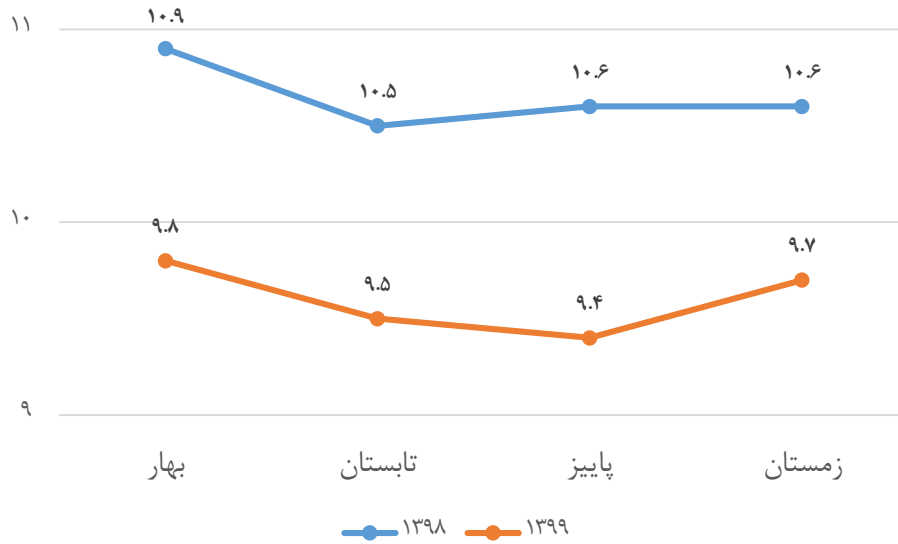
سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص نشان می‌دهد که ۹,۵ درصد جمعیت شاغل، دارای اشتغال ناقص بوده‌اند. این شاخص در بین مردان بیش‌تر از زنان و در نقاط روستایی بیش‌تر از نقاط شهری بوده است. سهم اشتغال ناقص در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال قبل ۰,۴ درصد کاهش داشته است.

در سال ۱۳۹۹ سهم جمعیت بیکار فارغ‌التحصیل آموزش عالی از کل بیکاران ۳۸,۹ درصد بوده است. این سهم در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی بالاتر است. بررسی تغییرات این شاخص نشان می‌دهد که نسبت به سال قبل ۲,۷ درصد کاهش داشته است.

همچنین، نتایج گویای آن است که در سال ۱۳۹۹، سهم جمعیت شاغل فارغ‌التحصیل آموزش عالی از کل شاغلان ۲۵,۰ درصد بوده است. این سهم در بین زنان نسبت به مردان و در نقاط شهری نسبت به نقاط روستایی بالاتر است. با بررسی تغییرات مشاهده می‌شود، این شاخص نسبت سال قبل ۰,۳ درصد افزایش داشته است.

بررسی سهم شاغلین ۱۵ ساله و بیش‌تر با ساعت کار معمول ۴۹ ساعت و بیش‌تر نشان می‌دهد، ۳۴,۴ درصد شاغلین، به‌طور معمول، ۴۹ ساعت و بیش‌تر در هفته کار می‌کنند. این شاخص که یکی از نماگرهای کار شایسته است نشان می‌دهد در کشور سهم زیادی از شاغلین بیش‌تر از استاندارد کار می‌کنند. این شاخص نسبت به سال قبل ۳,۶ درصد کاهش داشته است.

نمودار ۲- نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ سال و بیشتر در فصل‌های متوالی سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

جدول ۲- شاخص‌های عمده نیروی کار جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک استان در سال‌های ۹۹-۱۳۹۸

استان	نرخ مشارکت اقتصادی		نسبت اشتغال		نرخ بیکاری	
	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۳۹۸
کل کشور	۴۱,۳	۴۴,۱	۳۷,۳	۳۹,۴	۹,۶	(۹,۹ - ۹,۴)
آذربایجان شرقی	۴۲,۵	۴۴,۴	۳۹,۱	۴۰,۰	۸,۰	(۷,۰ - ۸,۹)
آذربایجان غربی	۴۳,۴	۴۵,۶	۳۷,۷	۴۰,۵	۱۳,۲	(۱۱,۸ - ۱۴,۷)
اردبیل	۴۶,۰	۴۷,۸	۴۲,۶	۴۳,۰	۷,۴	(۶,۳ - ۸,۴)
اصفهان	۴۱,۴	۴۵,۲	۳۶,۹	۴۰,۴	۱۰,۹	(۹,۷ - ۱۲,۱)
البرز	۴۰,۶	۴۴,۴	۳۵,۹	۳۸,۷	۱۱,۵	(۱۰,۳ - ۱۲,۷)
ایلام	۳۴,۷	۳۸,۴	۳۲,۴	۳۵,۲	۶,۷	(۵,۵ - ۸,۰)
بوشهر	۳۸,۱	۴۱,۳	۳۴,۴	۳۷,۲	۹,۷	(۸,۴ - ۱۱,۰)
تهران	۳۹,۸	۴۲,۵	۳۶,۹	۳۸,۳	۷,۲	(۶,۵ - ۸,۰)
چهارمحال و بختیاری	۴۳,۷	۴۴,۸	۳۷,۱	۳۷,۹	۱۵,۲	(۱۳,۵ - ۱۶,۸)
خراسان جنوبی	۴۱,۸	۴۵,۱	۳۹,۲	۴۱,۹	۶,۲	(۵,۳ - ۷,۱)
خراسان رضوی	۴۳,۶	۴۷,۳	۴۰,۹	۴۳,۳	۶,۲	(۵,۴ - ۶,۹)
خراسان شمالی	۴۶,۲	۴۸,۲	۴۱,۲	۴۳,۸	۱۰,۸	(۹,۷ - ۱۲,۰)
خوزستان	۴۰,۶	۴۳,۸	۳۵,۰	۳۷,۴	۱۳,۹	(۱۲,۷ - ۱۵,۱)
زنجان	۴۵,۵	۴۹,۱	۴۲,۱	۴۵,۱	۷,۵	(۶,۴ - ۸,۶)
سمنان	۳۷,۶	۳۹,۸	۳۴,۸	۳۶,۶	۷,۵	(۶,۴ - ۸,۷)
سیستان و بلوچستان	۳۳,۸	۳۷,۵	۲۹,۹	۳۲,۶	۱۱,۴	(۹,۹ - ۱۲,۹)
فارس	۳۸,۱	۴۲,۱	۳۵,۲	۳۸,۸	۷,۷	(۶,۷ - ۸,۷)
قزوین	۴۳,۴	۴۵,۷	۳۹,۲	۴۱,۲	۹,۷	(۸,۵ - ۱۰,۹)
قم	۳۸,۱	۳۹,۵	۳۴,۳	۳۵,۵	۱۰,۰	(۸,۸ - ۱۱,۳)
کردستان	۴۳,۸	۴۶,۷	۳۷,۷	۴۰,۰	۱۴,۰	(۱۲,۶ - ۱۵,۵)
کرمان	۳۹,۶	۴۱,۹	۳۵,۳	۳۷,۲	۱۰,۶	(۹,۵ - ۱۱,۸)
کرمانشاه	۴۳,۷	۴۷,۴	۳۷,۲	۳۹,۹	۱۴,۹	(۱۳,۵ - ۱۶,۲)
کهگیلویه و بویراحمد	۳۴,۸	۳۹,۹	۳۱,۰	۳۵,۶	۱۰,۹	(۹,۲ - ۱۲,۶)
گلستان	۳۹,۱	۴۲,۰	۳۵,۵	۳۷,۵	۹,۱	(۷,۹ - ۱۰,۳)
گیلان	۴۴,۵	۴۶,۶	۴۰,۲	۴۱,۸	۹,۶	(۸,۳ - ۱۰,۹)
لرستان	۴۱,۱	۴۱,۰	۳۴,۸	۳۴,۷	۱۵,۲	(۱۴,۰ - ۱۶,۵)
مازندران	۴۴,۰	۴۶,۷	۴۰,۷	۴۲,۳	۷,۵	(۶,۵ - ۸,۶)
مرکزی	۳۵,۷	۳۶,۹	۳۳,۱	۳۳,۹	۷,۴	(۶,۴ - ۸,۴)
هرمزگان	۴۹,۰	۴۸,۷	۴۲,۴	۴۱,۹	۱۳,۵	(۱۲,۳ - ۱۴,۶)
همدان	۴۲,۸	۴۶,۶	۳۹,۳	۴۳,۲	۸,۲	(۶,۸ - ۹,۶)
یزد	۴۵,۲	۴۶,۲	۴۰,۲	۴۰,۱	۱۱,۱	(۹,۸ - ۱۲,۳)

جدول ۳- شاخص‌های عمده نیروی کار جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر بر حسب فصل و به تفکیک استان در سال ۱۳۹۹

استان	بهار			تابستان			پاییز			زمستان		
	نرخ مشارکت اقتصادی	نسبت اشتغال	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	نسبت اشتغال	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	نسبت اشتغال	نرخ بیکاری	نرخ مشارکت اقتصادی	نسبت اشتغال	نرخ بیکاری
کل کشور	۴۱،۰	۳۶،۹	۹،۸	۴۱،۸	۳۷،۸	۹،۵	۴۱،۴	۳۷،۵	۹،۴	۴۰،۹	۳۶،۹	۹،۷
آذربایجان شرقی	۴۲،۷	۳۸،۸	۹،۰	۴۳،۹	۴۰،۷	۷،۴	۴۱،۸	۳۸،۳	۸،۴	۴۱،۷	۳۸،۸	۷،۰
آذربایجان غربی	۴۲،۳	۳۷،۱	۱۲،۱	۴۶،۷	۴۱،۶	۱۰،۹	۴۲،۵	۳۵،۹	۱۵،۵	۴۲،۲	۳۶،۰	۱۴،۷
اردبیل	۴۳،۶	۴۱،۰	۶،۰	۴۶،۶	۴۳،۴	۶،۹	۴۶،۷	۴۳،۱	۷،۸	۴۷،۰	۴۲،۹	۸،۷
اصفهان	۴۱،۲	۳۶،۳	۱۱،۹	۴۲،۳	۳۷،۴	۱۱،۶	۴۰،۹	۳۶،۶	۱۰،۴	۴۱،۴	۳۷،۳	۹،۸
البرز	۳۹،۴	۳۴،۶	۱۲،۳	۴۱،۸	۳۶،۶	۱۲،۴	۴۱،۱	۳۶،۴	۱۱،۴	۴۰،۲	۳۶،۱	۱۰،۱
ایلام	۳۴،۱	۳۱،۹	۶،۵	۳۶،۱	۳۳،۹	۶،۲	۳۴،۰	۳۲،۳	۵،۱	۳۴،۵	۳۱،۴	۹،۱
بوشهر	۳۷،۶	۳۳،۹	۹،۸	۳۷،۶	۳۳،۶	۱۰،۶	۳۸،۹	۳۵،۴	۹،۰	۳۸،۴	۳۴،۹	۹،۳
تهران	۴۰،۳	۳۶،۸	۸،۸	۳۹،۵	۳۷،۰	۶،۴	۳۹،۳	۳۶،۶	۶،۸	۴۰،۱	۳۷،۳	۷،۰
چهارمحال و بختیاری	۴۴،۷	۳۶،۲	۱۹،۱	۴۲،۶	۳۵،۶	۱۶،۳	۴۴،۱	۳۸،۸	۱۱،۹	۴۳،۵	۳۷،۷	۱۳،۴
خراسان جنوبی	۴۱،۰	۳۹،۴	۴،۰	۴۰،۶	۳۸،۲	۵،۸	۴۲،۷	۳۹،۸	۶،۶	۴۲،۷	۳۹،۲	۸،۳
خراسان رضوی	۴۲،۷	۳۹،۷	۷،۰	۴۲،۴	۴۰،۰	۵،۷	۴۷،۲	۴۴،۸	۵،۱	۴۲،۰	۳۹،۱	۷،۰
خراسان شمالی	۴۴،۳	۳۹،۰	۱۲،۰	۴۷،۹	۴۲،۶	۱۱،۱	۴۷،۲	۴۳،۳	۸،۱	۴۵،۶	۴۰،۰	۱۲،۲
خوزستان	۴۰،۲	۳۵،۲	۱۲،۴	۴۱،۲	۳۴،۹	۱۵،۳	۴۱،۳	۳۵،۱	۱۴،۹	۳۹،۹	۳۴،۷	۱۲،۹
زنجان	۴۴،۸	۴۱،۹	۶،۶	۴۶،۶	۴۳،۱	۷،۵	۴۵،۸	۴۲،۵	۷،۲	۴۴،۶	۴۰،۷	۸،۸
سمنان	۳۸،۰	۳۴،۹	۸،۱	۳۸،۴	۳۵،۸	۶،۸	۳۷،۱	۳۴،۶	۶،۷	۳۷،۰	۳۳،۸	۸،۵
سیستان و بلوچستان	۳۳،۴	۲۹،۱	۱۳،۱	۳۵،۳	۳۰،۶	۱۳،۲	۳۲،۹	۲۹،۹	۸،۹	۳۳،۵	۳۰،۱	۱۰،۲
فارس	۳۷،۹	۳۵،۴	۶،۶	۳۹،۱	۳۵،۸	۸،۵	۳۷،۷	۳۴،۶	۸،۲	۳۷،۷	۳۴،۹	۷،۴
قزوین	۴۲،۹	۳۹،۰	۹،۱	۴۳،۳	۳۹،۶	۸،۵	۴۲،۹	۳۸،۰	۱۱،۴	۴۴،۵	۴۰،۲	۹،۶
قم	۳۷،۲	۳۳،۳	۱۰،۴	۳۸،۲	۳۳،۸	۱۱،۵	۳۸،۰	۳۵،۰	۸،۰	۳۹،۱	۳۵،۱	۱۰،۲
کردستان	۴۴،۴	۳۸،۶	۱۲،۹	۴۴،۱	۳۹،۱	۱۱،۴	۴۴،۱	۳۸،۳	۱۳،۱	۴۲،۷	۳۴،۷	۱۸،۸
کرمان	۳۹،۱	۳۵،۱	۱۰،۱	۴۰،۸	۳۶،۲	۱۱،۳	۳۹،۶	۳۵،۵	۱۰،۳	۳۸،۷	۳۴،۵	۱۰،۸
کرمانشاه	۴۳،۱	۳۷،۲	۱۳،۸	۴۴،۳	۳۷،۶	۱۵،۲	۴۴،۰	۳۸،۵	۱۲،۴	۴۳،۵	۳۵،۷	۱۸،۰
کهگیلویه و بویراحمد	۳۵،۷	۳۱،۲	۱۲،۶	۳۴،۱	۳۰،۷	۹،۹	۳۵،۴	۳۱،۴	۱۱،۴	۳۴،۱	۳۰،۸	۹،۷
گلستان	۴۰،۴	۳۶،۴	۱۰،۰	۳۹،۹	۳۶،۷	۸،۰	۳۸،۹	۳۵،۳	۹،۳	۳۷،۱	۳۳،۸	۹،۰
گیلان	۴۵،۲	۴۱،۱	۹،۰	۴۴،۲	۳۹،۵	۱۰،۶	۴۴،۳	۳۹،۶	۱۰،۵	۴۴،۲	۴۰،۶	۸،۱
لرستان	۳۹،۴	۳۱،۱	۲۱،۰	۴۳،۸	۳۷،۴	۱۴،۷	۴۰،۸	۳۵،۵	۱۳،۱	۴۰،۲	۳۵،۲	۱۲،۵
مازندران	۴۴،۱	۴۱،۴	۶،۲	۴۴،۷	۴۱،۲	۷،۷	۴۳،۹	۴۰،۵	۷،۶	۴۳،۴	۳۹،۷	۸،۶
مرکزی	۳۵،۸	۳۳،۴	۶،۵	۳۵،۸	۳۲،۹	۸،۱	۳۵،۷	۳۲،۸	۸،۲	۳۵،۶	۳۳،۲	۶،۸
هرمزگان	۴۶،۱	۴۰،۴	۱۲،۵	۵۰،۶	۴۳،۹	۱۳،۳	۵۰،۵	۴۳،۵	۱۳،۸	۴۸،۶	۴۱،۷	۱۴،۱
همدان	۴۳،۸	۴۰،۴	۷،۸	۴۳،۷	۴۰،۷	۶،۸	۴۲،۲	۳۸،۳	۹،۳	۴۱،۵	۳۷،۷	۹،۰
یزد	۴۱،۰	۳۷،۹	۷،۶	۴۴،۸	۴۰،۶	۹،۴	۴۵،۶	۳۹،۶	۱۳،۲	۴۹،۵	۴۲،۸	۱۳،۵

جدول ۴- سهم اشتغال در بخش‌های عمده فعالیت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک استان در سال‌های ۹۹-۱۳۹۸

استان	کشاورزی		صنعت		خدمات	
	سال ۹۹	سال ۹۸	سال ۹۹	سال ۹۸	سال ۹۹	سال ۹۸
کل کشور	۱۷,۴	۱۷,۷	۳۳,۳	۳۲,۰	۴۹,۳	۵۰,۳
آذربایجان شرقی	۲۰,۶	۲۰,۹	۳۸,۱	۳۶,۰	۴۱,۲	۴۳,۱
آذربایجان غربی	۳۳,۱	۳۳,۳	۲۵,۴	۲۳,۴	۴۱,۵	۴۳,۳
اردبیل	۳۳,۱	۳۲,۲	۲۷,۳	۲۵,۶	۳۹,۶	۴۲,۳
اصفهان	۱۱,۲	۱۱,۰	۴۲,۴	۴۱,۷	۴۶,۴	۴۷,۳
البرز	۳,۶	۳,۸	۴۲,۴	۴۰,۹	۵۴,۰	۵۵,۳
ایلام	۲۳,۵	۲۴,۲	۲۸,۷	۲۷,۸	۴۷,۸	۴۷,۸
بوشهر	۱۲,۹	۱۲,۱	۲۸,۲	۲۵,۳	۵۸,۹	۶۲,۵
تهران	۱,۵	۱,۴	۳۵,۲	۳۴,۰	۶۳,۳	۶۴,۷
چهارمحال و بختیاری	۱۳,۷	۱۵,۳	۴۵,۸	۴۲,۰	۴۰,۵	۴۲,۷
خراسان جنوبی	۲۴,۰	۲۸,۱	۳۳,۴	۳۱,۱	۴۲,۷	۴۰,۸
خراسان رضوی	۱۸,۳	۱۸,۴	۳۴,۹	۳۳,۹	۴۶,۸	۴۷,۷
خراسان شمالی	۳۳,۹	۳۴,۷	۲۸,۲	۲۷,۳	۳۷,۹	۳۸,۰
خوزستان	۱۶,۷	۱۶,۷	۳۲,۵	۳۰,۳	۵۰,۸	۵۳,۰
زنجان	۳۲,۶	۳۳,۵	۳۳,۳	۳۱,۰	۳۴,۱	۳۵,۶
سمنان	۱۵,۲	۱۵,۸	۳۵,۲	۳۴,۷	۴۹,۶	۴۹,۴
سیستان و بلوچستان	۱۶,۳	۱۶,۵	۳۵,۹	۳۶,۰	۴۷,۸	۴۷,۶
فارس	۲۰,۶	۲۰,۸	۲۶,۸	۲۸,۱	۵۲,۵	۵۱,۱
قزوین	۲۰,۷	۲۰,۳	۳۷,۶	۳۵,۹	۴۱,۷	۴۳,۸
قم	۴,۷	۴,۳	۴۱,۸	۴۰,۰	۵۳,۴	۵۵,۶
کردستان	۲۴,۴	۲۵,۸	۲۶,۳	۲۴,۷	۴۹,۳	۴۹,۵
کرمان	۳۸,۷	۳۶,۹	۲۳,۹	۲۵,۳	۳۷,۴	۳۷,۹
کرمانشاه	۲۸,۶	۲۹,۴	۲۴,۸	۲۲,۷	۴۶,۷	۴۷,۹
کهگیلویه و بویراحمد	۱۸,۴	۲۲,۴	۳۴,۵	۲۷,۲	۴۷,۱	۵۰,۴
گلستان	۲۷,۱	۲۸,۶	۳۰,۱	۲۸,۲	۴۲,۸	۴۳,۳
گیلان	۲۵,۶	۲۸,۹	۲۶,۳	۲۴,۸	۴۸,۱	۴۶,۳
لرستان	۲۶,۳	۲۶,۷	۲۹,۱	۲۷,۷	۴۴,۵	۴۵,۶
مازندران	۱۸,۲	۱۹,۳	۲۹,۶	۲۷,۷	۵۲,۳	۵۳,۰
مرکزی	۱۷,۲	۱۸,۵	۴۳,۶	۴۱,۶	۳۹,۲	۳۹,۹
هرمزگان	۲۱,۰	۱۸,۳	۳۱,۴	۲۹,۷	۴۷,۷	۵۲,۰
همدان	۲۸,۸	۲۹,۴	۳۰,۶	۲۸,۴	۴۰,۵	۴۲,۲
یزد	۷,۹	۷,۰	۴۳,۷	۴۳,۷	۴۸,۵	۴۹,۳

جدول ۵- سهم اشتغال در بخش‌های عمده‌ی اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر بر حسب فصل و به تفکیک استان در سال ۱۳۹۹

استان	بهار			تابستان			پاییز			زمستان		
	کشاورزی	صنعت	خدمات	کشاورزی	صنعت	خدمات	کشاورزی	صنعت	خدمات	کشاورزی	صنعت	خدمات
کل کشور	۱۸,۶	۳۱,۸	۴۹,۷	۱۸,۵	۳۳,۴	۴۸,۱	۱۶,۷	۳۴,۳	۴۹,۰	۱۵,۸	۳۳,۸	۵۰,۴
آذربایجان شرقی	۲۲,۶	۳۵,۳	۴۲,۱	۲۲,۷	۳۷,۹	۳۹,۴	۲۰,۲	۳۹,۵	۴۰,۰	۱۶,۹	۳۹,۶	۴۳,۴
آذربایجان غربی	۳۴,۲	۲۶,۳	۳۹,۵	۳۶,۲	۲۶,۵	۳۷,۳	۳۲,۹	۲۵,۲	۴۱,۹	۲۸,۸	۲۳,۳	۴۷,۸
اردبیل	۳۵,۱	۲۵,۷	۳۹,۱	۳۴,۸	۲۶,۷	۳۸,۶	۳۱,۸	۲۷,۹	۴۰,۴	۳۰,۹	۲۸,۷	۴۰,۴
اصفهان	۱۲,۱	۴۱,۷	۴۶,۲	۱۲,۲	۴۳,۶	۴۴,۲	۱۰,۵	۴۱,۹	۴۷,۶	۱۰,۰	۴۲,۴	۴۷,۶
البرز	۳,۶	۴۰,۲	۵۶,۲	۴,۷	۴۲,۱	۵۳,۱	۳,۵	۴۳,۳	۵۳,۲	۲,۵	۴۳,۹	۵۳,۵
ایلام	۲۵,۵	۲۶,۷	۴۷,۷	۲۰,۱	۳۱,۰	۴۸,۹	۲۱,۹	۲۷,۵	۵۰,۶	۲۶,۷	۲۹,۳	۴۴,۰
بوشهر	۱۴,۶	۳۰,۲	۵۵,۲	۱۱,۲	۲۷,۲	۶۱,۶	۱۱,۸	۲۸,۷	۵۹,۵	۱۴,۲	۲۶,۵	۵۹,۳
تهران	۱,۵	۳۲,۹	۶۵,۷	۱,۳	۳۶,۷	۶۲,۰	۱,۴	۳۶,۳	۶۲,۲	۱,۶	۳۴,۹	۶۳,۴
چهارمحال و بختیاری	۱۴,۴	۴۲,۳	۴۳,۳	۱۴,۶	۴۵,۰	۴۰,۴	۱۳,۶	۴۷,۳	۳۹,۱	۱۲,۴	۴۸,۴	۳۹,۳
خراسان جنوبی	۲۴,۶	۳۲,۳	۴۳,۱	۲۳,۶	۳۲,۳	۴۴,۱	۲۳,۹	۳۴,۶	۴۱,۵	۲۳,۷	۳۴,۲	۴۲,۱
خراسان رضوی	۱۸,۰	۳۲,۲	۴۹,۹	۲۰,۰	۳۴,۰	۴۶,۰	۱۸,۷	۳۹,۳	۴۲,۰	۱۶,۳	۳۳,۵	۵۰,۲
خراسان شمالی	۳۵,۹	۲۵,۷	۳۸,۴	۳۶,۳	۲۷,۴	۳۶,۴	۳۳,۷	۲۹,۶	۳۶,۷	۲۹,۷	۳۰,۱	۴۰,۱
خوزستان	۱۷,۶	۳۱,۰	۵۱,۴	۱۶,۷	۳۲,۴	۵۰,۹	۱۵,۶	۳۲,۹	۵۱,۵	۱۷,۰	۳۳,۷	۴۹,۲
زنجان	۳۵,۹	۳۰,۸	۳۳,۳	۳۴,۵	۳۲,۲	۳۳,۴	۳۱,۵	۳۵,۴	۳۳,۱	۲۸,۴	۳۴,۷	۳۶,۸
سمنان	۱۷,۳	۳۴,۵	۴۸,۲	۱۶,۷	۳۶,۶	۴۶,۷	۱۴,۰	۳۵,۲	۵۰,۸	۱۲,۹	۳۴,۳	۵۲,۸
سیستان و بلوچستان	۱۶,۴	۳۴,۶	۴۹,۰	۱۶,۲	۳۶,۷	۴۷,۱	۱۵,۴	۳۷,۳	۴۷,۳	۱۷,۳	۳۴,۸	۴۸,۰
فارس	۲۰,۹	۲۷,۵	۵۱,۵	۲۰,۵	۲۷,۲	۵۲,۳	۱۹,۹	۲۵,۳	۵۴,۸	۲۱,۲	۲۷,۲	۵۱,۷
قزوین	۲۳,۷	۳۵,۸	۴۰,۶	۲۲,۳	۳۵,۳	۴۲,۴	۱۸,۴	۳۹,۲	۴۲,۴	۱۸,۵	۴۰,۱	۴۱,۴
قم	۴,۵	۴۰,۱	۵۵,۰	۴,۳	۴۳,۸	۵۱,۷	۵,۲	۴۱,۹	۵۲,۹	۴,۷	۴۱,۳	۵۳,۹
کردستان	۲۵,۰	۲۸,۶	۴۶,۴	۲۵,۱	۲۷,۸	۴۷,۱	۲۳,۶	۲۶,۱	۵۰,۳	۲۳,۸	۲۲,۴	۵۳,۸
کرمان	۳۶,۳	۲۶,۶	۳۷,۲	۳۶,۹	۲۵,۲	۳۷,۹	۳۹,۶	۲۱,۳	۳۹,۱	۴۲,۰	۲۲,۶	۳۵,۵
کرمانشاه	۳۱,۷	۲۲,۶	۴۵,۷	۳۰,۰	۲۳,۴	۴۶,۶	۲۷,۹	۲۴,۹	۴۷,۲	۲۴,۵	۲۸,۳	۴۷,۲
کهگیلویه و بویراحمد	۲۱,۲	۳۲,۹	۴۵,۹	۲۰,۲	۳۲,۷	۴۷,۱	۱۶,۲	۳۵,۸	۴۸,۰	۱۶,۲	۳۶,۷	۴۷,۱
گلستان	۳۱,۴	۲۷,۱	۴۱,۵	۳۰,۳	۲۹,۹	۳۹,۸	۲۴,۳	۳۱,۱	۴۴,۶	۲۲,۱	۳۲,۴	۴۵,۶
گیلان	۳۴,۵	۲۳,۶	۴۱,۸	۳۰,۴	۲۳,۶	۴۵,۹	۱۸,۷	۲۹,۲	۵۲,۰	۱۸,۷	۲۸,۷	۵۲,۶
لرستان	۲۶,۱	۲۶,۶	۴۷,۲	۳۰,۳	۲۸,۲	۴۱,۵	۲۶,۵	۳۰,۹	۴۲,۶	۲۲,۳	۳۰,۵	۴۷,۲
مازندران	۲۲,۸	۲۷,۷	۴۹,۵	۲۰,۲	۲۸,۳	۵۱,۵	۱۵,۰	۳۰,۵	۵۴,۴	۱۴,۵	۳۱,۹	۵۳,۷
مرکزی	۱۹,۳	۴۱,۸	۳۸,۹	۱۸,۴	۴۲,۴	۳۹,۲	۱۶,۶	۴۵,۷	۳۷,۷	۱۴,۵	۴۴,۶	۴۱,۰
هرمزگان	۲۰,۱	۲۹,۱	۵۰,۸	۱۹,۵	۳۲,۱	۴۸,۴	۲۱,۹	۳۱,۳	۴۶,۹	۲۲,۴	۳۲,۸	۴۴,۸
همدان	۳۰,۵	۲۸,۷	۴۰,۸	۲۹,۴	۳۲,۱	۳۸,۵	۲۹,۵	۳۰,۹	۳۹,۶	۲۵,۸	۳۰,۸	۴۳,۴
یزد	۸,۱	۳۹,۹	۵۲,۰	۸,۳	۴۳,۲	۴۸,۴	۸,۰	۴۵,۷	۴۶,۳	۷,۲	۴۵,۵	۴۷,۳

تعاریف و مفاهیم :

اندازه‌گیری اشتغال و بیکاری در طرح آمارگیری نیروی کار مرکز آمار ایران تا جایی که ممکن است از تعاریف و مفاهیم بین‌المللی جدید و بر اساس سیزدهمین کنفرانس بین‌المللی آمارشناسان کار^۴ که در سال ۱۹۸۳ برگزار گردید (ICLS 1983)، تبعیت می‌کند.

کار: برای تعیین چگونگی فعالیت اقتصادی افراد از کلمه کلیدی کار استفاده شده است. کار آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی (فکری یا بدنی) است که به‌منظور کسب درآمد (نقدی یا غیرنقدی) صورت پذیرد و هدف آن تولید کالا یا ارائه خدمت باشد. افرادی که کار می‌کنند به‌طور عمده به دو گروه خود اشتغال (افرادی که برای خود کار می‌کنند) و مزد و حقوق‌بگیر (افرادی که در قبال کار خود مزد و حقوق می‌گیرند) تقسیم می‌شوند.

زمان آماری (هفته مرجع): زمان آماری برای تعیین وضع فعالیت، دومین و سومین هفته‌ی تقویمی (شنبه تا جمعه) ماه میانی هر فصل است که هفته‌ی مرجع نامیده می‌شود.

شاغل: افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر که در طول هفته‌ی مرجع، طبق تعریف کار، حداقل یک ساعت کار کرده و یا بنا به دلایلی به‌طور موقت کارشان را ترک کرده باشند. افرادی که بدون دریافت مزد برای یکی از اعضای خانوار خود که با وی نسبت خویشاوندی دارند، کار می‌کنند (کارکنان فامیلی بدون مزد)؛ کارآموزانی که در دوره‌ی کارآموزی فعالیت در ارتباط با فعالیت مؤسسه‌ی محل کارآموزی انجام می‌دهند، یعنی مستقیماً در تولید کالا یا ارائه خدمات سهیم هستند؛ محصلانی که در هفته‌ی مرجع مطابق تعریف، کار کرده‌اند و تمام افرادی که در نیروهای مسلح به‌صورت کادر دائم یا موقت خدمت می‌کنند (نیروهای مسلح شامل پرسنل کادر، درجه‌داران و سربازان وظیفه‌ی نیروهای نظامی و انتظامی) از جمله گروه‌های افراد شاغل محسوب می‌شوند.

بیکار: افراد ۱۵ ساله و بیش‌تر که سه معیار را همزمان دارا باشند: ۱- در هفته‌ی مرجع فاقد کار باشند (دارای اشتغال مزدبگیری یا خوداشتغالی نباشند)؛ ۲- در هفته‌ی مرجع و سه هفته قبل از آن جویای کار باشند (اقدامات مشخصی را به منظور جستجوی اشتغال مزدبگیری و یا خوداشتغالی به عمل آورده باشند) و ۳- در هفته‌ی مرجع و یا هفته‌ی بعد از آن برای اشتغال مزدبگیری یا خوداشتغالی، آماده برای کار باشند. افرادی که به‌دلیل آغاز به کار در آینده و یا انتظار بازگشت به شغل قبلی جویای کار نبوده، ولی فاقد کار و آماده برای کار بوده‌اند، نیز بیکار محسوب می‌شوند.

نیروی کار (جمعیت فعال): مجموع جمعیت شاغل و بیکار است.

اشتغال ناقص: افراد دارای اشتغال ناقص شامل تمام شاغلانی است که در هفته‌ی مرجع، حاضر در سرکار یا غایب موقت از محل کار بوده و به دلایل اقتصادی نظیر رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت کار بیش‌تر، قرار داشتن در فصل غیرکاری و... کم‌تر از ۴۴ ساعت کار کرده، خواهان و آماده برای انجام کار اضافی در هفته مرجع بوده‌اند.

شاخص‌ها

نرخ مشارکت اقتصادی (نرخ فعالیت اقتصادی)

عبارت است از نسبت جمعیت فعال (شاغل و بیکار) ۱۵ ساله و بیش‌تر به جمعیت در سن کار، ۱۵ ساله و بیش‌تر، ضرب‌در ۱۰۰.

$$\text{نرخ مشارکت اقتصادی} = \frac{\text{جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیش‌تر}}{\text{جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر}} \times ۱۰۰$$

نسبت اشتغال

عبارت است از نسبت جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیش‌تر به کل جمعیت در سن کار، ۱۵ ساله و بیش‌تر، ضرب‌در ۱۰۰.

$$\text{نسبت اشتغال} = \frac{\text{جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیش‌تر}}{\text{جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر}} \times ۱۰۰$$

نرخ بیکاری

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، ضرب‌در ۱۰۰.

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵ ساله و بیش‌تر}}{\text{جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیش‌تر}} \times ۱۰۰$$

نرخ اشتغال

عبارت است از نسبت جمعیت شاغل به جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، ضرب‌در ۱۰۰.

$$\text{نرخ اشتغال} = \frac{\text{جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیش‌تر}}{\text{جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیش‌تر}} \times ۱۰۰$$

نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار ۱۵-۲۴ ساله به جمعیت فعال ۱۵-۲۴ ساله، ضرب‌در ۱۰۰.

$$\text{نرخ بیکاری جوانان ۱۵-۲۴ ساله} = \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵-۲۴ ساله}}{\text{جمعیت فعال ۱۵-۲۴ ساله}} \times ۱۰۰$$

نرخ بیکاری گروه سنی ۱۸-۳۵ ساله

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار ۱۸-۳۵ ساله به جمعیت فعال ۱۸-۳۵ ساله، ضرب در ۱۰۰.

$$\text{نرخ بیکاری گروه سنی ۱۸-۳۵ ساله} = \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۸-۳۵ ساله}}{\text{جمعیت فعال ۱۸-۳۵ ساله}} \times 100$$

نرخ بیکاری فارغ التحصیلان آموزش عالی

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار فارغ التحصیل آموزش عالی به جمعیت فعال فارغ التحصیل آموزش عالی، ضرب در ۱۰۰.

$$\text{نرخ بیکاری فارغ التحصیلان آموزش عالی} = \frac{\text{جمعیت بیکار فارغ التحصیل آموزش عالی}}{\text{جمعیت فعال فارغ التحصیل آموزش عالی}} \times 100$$

سهیم جمعیت بیکار ۱۵ ساله و بیش‌تر فارغ التحصیل آموزش عالی

عبارت است از نسبت جمعیت بیکار فارغ التحصیل آموزش عالی به کل جمعیت بیکار ۱۵ ساله و بیش‌تر، ضرب در ۱۰۰.

$$\text{سهیم جمعیت بیکار ۱۵ ساله و بیش‌تر فارغ التحصیل آموزش عالی} = \frac{\text{جمعیت بیکار ۱۵ ساله و بیش‌تر فارغ التحصیل آموزش عالی}}{\text{جمعیت بیکار ۱۵ ساله و بیش‌تر}} \times 100$$

سهیم جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیش‌تر فارغ التحصیل آموزش عالی

عبارت است از نسبت جمعیت شاغل فارغ التحصیل آموزش عالی به کل جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیش‌تر، ضرب در ۱۰۰.

$$\text{سهیم جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیش‌تر فارغ التحصیل آموزش عالی} = \frac{\text{جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیش‌تر فارغ التحصیل آموزش عالی}}{\text{جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیش‌تر}} \times 100$$

سهیم اشتغال ناقص ۱۵ ساله و بیش‌تر

عبارت است از نسبت جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر دارای اشتغال ناقص به جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیش‌تر، ضرب در ۱۰۰.

$$\text{سهیم اشتغال ناقص ۱۵ ساله و بیش‌تر} = \frac{\text{جمعیت ۱۵ ساله و بیش‌تر دارای اشتغال ناقص}}{\text{جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیش‌تر}} \times 100$$